

А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень ландшафтного заказника місцевого значення "Калюський", ландшафтного заказника місцевого значення "Дністровський" та ландшафтного заказника місцевого значення "Данилівський" у межах землекористування Ярмолинецького надлісництва філії «Подільський лісовий офіс» ДП "Ліси України" на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

16 вересня 2025 року

селище Ярмолинці Хмельницької області

Нами, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Андрієм КАМЕНЧУКОМ, помічником начальника Ярмолинецького надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Олегом КУЦКИМ та лісничими Ярмолинецького надлісництва філії «Подільський лісовий офіс» ДП «Ліси України», а саме: лісничим Новоушицького лісництва Владиславом ДІДИКОМ та лісничим Зеленокуриловецького лісництва Анатолієм СУХАРЕМ (на підставі листа філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України") від 04 вересня 2025 року за № 8941 / 38-4-3-2025), в період з 08.09.2025 по 16.09.2025 року, проведено лісопатологічне обстеження (у відповідності п. 8, 9 Порядку організації та захисту лісів затвердженого постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612) для планування та здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, в лісових насадженнях,

що знаходяться в постійному користуванні Ярмолинецького надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України".

Обстеженням встановлено наступне:

Ландшафтний заказник місцевого значення "Калюський" загальною площею 1832,0 гектарів створений рішенням виконавчого комітету Хмельницької обласної ради від 16 жовтня 1991 року № 171, з метою збереження крутосхилів по обидва боки річки Калос і розташований у межах землекористування Ярмолинецького надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України": Браїлівське лісництво квартали 35, 37, Новоушицький декоративно-квітниковий розсадник квартали 3, 4, 5; Новоушицьке лісництво квартали 1-23, 34-36, 38; Струзьке лісництво квартали 21-24, 31-35, 42, 43 виділ 1-12. Ландшафтний заказник місцевого значення "Калюський" загальною площею 1832,0 гектарів створений рішенням виконавчого комітету Хмельницької обласної ради від 16 жовтня 1991 року № 171, з метою збереження крутосхилів по обидва боки річки Калос і розташований у межах землекористування Ярмолинецького надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України": Браїлівське лісництво квартали 35, 37, Новоушицький декоративно-квітниковий розсадник квартали 3, 4, 5; Новоушицьке лісництво квартали 1-23, 34-36, 38; Струзьке лісництво квартали 21-24, 31-35, 42, 43 виділ 1-12.

Ландшафтний заказник місцевого значення "Дністровський" загальною площею 480,0 гектарів створений рішенням виконавчого комітету Хмельницької обласної ради від 20 грудня 1989 року № 203, з метою збереження крутих кам'янистих ділянок, які змінюються пологими терасовими схилами, що утворює мальовничі краєвиди, розташований у межах землекористування Ярмолинецького надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України": Зеленокуриловецьке лісництво квартали 37 вид. 6,8, квартал 11, 38-41; Новоушицьке лісництво квартал 30 вид. 5, 6, квартал 32 вид. 11,13,14,15, квартал 37 вид. 1-6, квартал 38 вид. 1-7,8,10,11; Струзьке лісництво квартали 44, 45.

Ландшафтний заказник місцевого значення "Данилівський" загальною площею 693,0 гектари створений рішенням виконавчого комітету Хмельницької обласної ради від 20 грудня 1989 року № 203, з метою збереження лівого крутого схилу річки Данилова вкритого лісом, на правому ліс чергується з кам'янистими схилами утворюючи мальовничий ландшафт, розташований у межах землекористування Ярмолинецького надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України": Зеленокуриловецьке лісництво квартали 12-19.

Вибіркові санітарні рубки проводяться за погодженням з Департаментом природних ресурсів та екології Хмельницької обласної державної адміністрації, в установленому законодавством порядку. Спеціальне використання природних ресурсів на території заказників здійснюється в межах ліміту та на підставі дозволу на спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Коротка таксаційна характеристика лісових насаджень, відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування 2021 року ДП "Новоушицьке ЛП", ДП "Кам'янець-Подільське ЛП", представленого для лісопатологічного обстеження, причини призначення заходів та ступінь пошкодження насаджень:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування							категорія лісів	вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходів, %
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м3 на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Ландшафтний заказник місцевого значення "Калуський"																
Новоушицьке	3	18	30.0		30.0	6Д32Г32ЯЗ	119	0.7	1	30	48	380	1	ВСП	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, свердлики листяний, вітровал	5
	5	2	5.7		5.7	8Г31Д31ЯЗ+К ЛП	104	0.70	2	25	28	300	1	ВСП	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, свердлики листяний, вітровал	5
	5	5	10.5	(1)	5.0	8Г31Д31ЯЗ+К ЛП+ЛПД	70	0.80	2	23	26	300	1	ВСП	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, свердлики листяний, вітровал	10
Ландшафтний заказник місцевого значення "Дністровський"																
Новоушицьке	36	9	0.4		0.4	10С3+АКБ	42	0.60	1	17	20	200	1	ВСП	малий та великий соснові лубоїди, короїд верхівковий, златки	25
	36	10	0.4		0.4	10АКБ	50	0.60	2	20	24	150	1	ВСП	златки, акацієва вогнівка, вітровал	15
Разом ВСП по лісництву					41.5											
Ландшафтний заказник місцевого значення "Данилівський"																
Зеленокуриловецьке	15	1	1.0		1.0	10АКБ+ЯЗ +КЛП	39	0.70	2	16	20	130	1	ВСП	златки, акацієва вогнівка, ясеневі лубоїди, вітровал	10
	15	2	8.5	(1)	1.0	6Г32КЛП1 Д31 ЯЗ	74	0.80	2	22	22	300	1	ВСП	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, свердлики листяний, вітровал	5
	15	6	11.4	(1)	2.0	9Г31Д3+ЯЗ+Ч Ш+ОС	74	0.80	3	20	22	230	1	ВСП	заболонник грабовий та дубовий, ясеневі лубоїди, златки, вітровал	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Зеленокуриловецьке	15	7	2.8	(1)	1.2	5ДЗЗГЗ2ЯЗ	89	0.70	1	27	32	300	1	ВСП	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, вітровал	10
	15	9	1.4		1.4	9АКБ1ГЗ	60	0.70	2	20	24	190	1	ВСП	златки, акаціева вогнівка, заболонник грабовий, вітровал	10
	15	10	0.5		0.5	5ЯЗЗГЗ2ДЗ	74	0.60	1А	28	36	270	1	ВСП	ясеневі лубоїди, златки, заболонник дубовий та грабовий, вітровал	10
Разом ВСП по лісництву					7.1											
Всього ВСП по надлісництву					48.6											

Лісопатологічне обстеження лісових насаджень, що належать Ярмолинецькому надлісництву філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" проводилося без валки модельних дерев шляхом візуального обстеження деревостанів, а також повалених дерев на ділянці або на суміжній з нею для визначення видового складу стовбурових шкідників з метою визначення причин масового всихання лісових насаджень, стану осередків масового розмноження шкідників та хвороб лісу, а також визначення видів, обсягів, строків, місць та особливостей здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Загальна обстежена площа по Ярмолинецькому надлісництву філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" складає 48,6 га.

По причинах розладнання та деградації насаджень в загальному по підприємству (за переважачим збудником хвороби/шкідником):

Вид шкідників, хвороб та інших патологій	Ступінь пошкодження			
	слабкий	середній	сильний	Всього
лубоїди соснові			0.4	0.4
лубоїди ясеневі	36.7	6.7		43.4
златки		2.4	0.4	2.8
заболонник грабовий		2.0		2.0
Разом	36.7	11.1	0.8	48.6

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень:

Головною причиною розладнання обстежених насаджень, що призводить до всихання листяних порід є пошкодження стовбуровими шкідниками. На відмираючих та дуже ослаблених деревах виявлено сліди поодинокого заселення стовбуровими шкідниками, а сухостійні та всихаючі дерева характеризуються заселенням та відпрацюванням ними, про що свідчить наявність льотних отворів на стовбурах дерев. Переважна кількість дерев, що відносяться до сухостою минулих років відпрацьовані стовбуровими шкідниками родин златок (Buprestidae), в незначному відсотку – представниками родин вусачів (Cerambycidae). Сухостійні дерева поодинокого та групового розміщення. Найбільш пошкодженими в цьому відношенні є дерева ясеня звичайного.

Основними виявленими видами на ЯЗ є лубоїд ясеневий великий (*Hylesinus crenatus* F.), лубоїд ясеневий малий (*Hylesinus fraxini* Panz.) та заболонник струменястий (*Scolytus multistriatus* Marsh.), на ДЗ - златки (Buprestidae) (дубова, бронзова та зелена вузькотіла), вусач дубовий малий (*Cerambyx scopolii* Fuessly), а також заболонник дубовий (*Scolytus intricatus* Ratz.), на грабі поодинокі зустрічається заболонник грабовий (*Scolytus carpini* Ratz.), та свердлики листяний (*Elateroides dermestoides* L.).

Також причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням та пошкодженням деревини стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні та вітроломні дерева, а також дерева з ухилом більше 30 градусів та дугоподібно зігнуті дерева.

Обстеженні лісові насадження є осередками подальшого розповсюдження вторинних (стовбурових) шкідників і відносяться до II класу біологічної стійкості.

При обстеженні лісових ділянок, які потребують призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів, не виявлено ознак відведення дерев в рубку відповідно до п.26 Санітарних правил в лісах України.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до «Санітарних правил в лісах України» рекомендовано провести вибіркові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 48,6 га у 2025 році.

Під час проведення даного обстеження лісовій охороні Ярмолинецького надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України" надавалась методична допомога з питань лісозахисту.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводиться силами лісової охорони філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України".

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист", Південно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства і Департаментом екології та природних ресурсів Хмельницької ОДА.
2. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
3. З метою недопущення появи та розповсюдження стовбурових шкідників та збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів необхідно провести в максимально стислі терміни з урахуванням сезонного розвитку шкідників і хвороб лісу.
4. Осередки шкідників та хвороб лісу виявлені даним лісопатологічним обстеженням поставити на облік.

Акт складений в чотирьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Південно-Західному міжрегіональному УЛІМГ;
- 3-й - Ярмолинецькому надлісництву філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України";
- 4-й - Хмельницькій обласній державній адміністрації.

ПІДПИСИ :

Провідний інженер-лісопатолог сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист"
Помічник начальника Ярмолинецького надлісництва філії "Подільський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

Лісничий Новоушицького лісництва

Лісничий Зеленокуриловецького лісництва

 Андрій КАМЕНЧУК

 Олег КУЦКИЙ

 Владислав ДІДИК

 Анатолій СУХАР